

Millet Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

İkinci Birleşim

27 . 10 . 1961 Cuma

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	16
2. — Yoklama	16
3. — Seçimler	16
1. — Başkanlık seçimi için oylama yapılması	16:17,17:20,20:21,21:22

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

Başkanlık Divanı seçimi üzerinde görüşüldü. Birleşime ara verildi.

İkinci Oturum

Önce Başkanlık seçiminin yapılması kabul edildi ve oylar toplandı. Tasnif için Birleşime ara verildi.

Üçüncü Oturum

Yapılan tasnif sonunda iki adayın da yeter sayıda oy alamadıkları anlaşıldığından ikinci

defa oylanmaya geçileceği bildirildi.

27.10.1961 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Geçici Başkan

En yaşlı Üye

Manisa

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Geçici Kâtip

Yozgat

İsmet Kapısız

Geçici Kâtip

Mardin

Şevki Aysan

Geçici Kâtip

Çorum

Abdurrahman Güler

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15.10

GEÇİCİ BAŞKAN : En yaşlı üye Yakup Kadri Karaosmanoğlu

GEÇİCİ KATIPLER : Şevki Aysan (Mardin), İsmet Kapısız (Yozgat), Abdurrahman Güler (Çorum), Ahmet Çakmak (Bolu)

BAŞKAN — Efendim, Millet Meclisi Oturumunu açıyorum.

2. — YOKLAMA

BAŞKAN — Nisap hususunda tereddüt meydana gelmediğinden yoklama yapmak mecburiyetindeyiz. Lütfen isimleri okunan üyeler burada olduklarını bildirsinler.

(Kütahya milletvekillerine kadar yoklama yapıldı.) (Nisap var sesleri)

BAŞKAN — Şu anda yoklamaya hacet kalmadı zannediyorum. Nisap hâsıl oldu.

3. — SEÇİMLER

1. — Başkanlık seçimi için oylama yapılması

BAŞKAN — Efendim, bugünkü gündemimizde Millet Meclisinin Başkanlık Divanı seçimi vardır. Dünkü Oturumda yapılan Millet Meclisi Başkanlık seçiminde gerekli nisap hâsıl olmadığı için bugün seçimi tekrarlıyacağız. Malûmunuz olduğu üzere Anayasamızın 4 ncu maddesi gereğince 2/3 çoğunluk şarttır. Bu defa da 2/3 çoğunluk sağlanamazsa salt çoğunluk ile yetinilecektir.

Şimdi, Başkan seçimi için müsaade edersemiz, her arkadaşın, adı okundukça kürsününün so-

lundan gelerek kutuya oyunu atmasını rica ederim. (Oy puslaları dağıtılmadı sesleri) Dağıtılıyor efendim.

Şimdi, oyların tasnifi için, ad çekmek suretiyle, üç kişilik bir Tasnif Heyeti seçilecektir.

İsmet Kapısız (Yozgat) («Divanda vazifeli» sesleri)

Necip Mirkelâmoğlu (İzmir) (Burada sesleri)

Mehmet Delikaya (Malatya) (Burada sesleri)

Ali İhsan Göğüş (Gaziantep) (Burada sesleri)

BASKAN — Tasnif Heyeti buraya buyurunlar efendim.

Edirne'den itibaren oy vermeye başlanacaktır. Arkadaşlar hazırsalar, oylamaya başlayalım. («Hazırız» sesleri) Teşekkür ederim.

(Edirne milletvekillerinden itibaren oyları toplandı.)

BASKAN — Oylarını kullanmayanlar varsa lütfen kullansınlar...

Oy toplama muamelesi bitmiştir.

Tasnif neticesine kadar Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma saati : 15.45

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 16,25

GEÇİCİ BAŞKAN — En yaşlı üye Yakup Kadri Karaosmanoğlu

GEÇİCİ KATIPLER : Şevki Aysan (Mardin), İsmet Kapısız (Yozgat), Abdurrahman Güler (Qorum), Ahmet Çakmak (Bolu)

BASKAN — Oturumu açıyorum. Tasnif Kurulu raporu okunacaktır.

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Başkanlığı için yapılan 2'nci seçime (265) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı üyeler karşularında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Gaziantep	Malatya
Ali İhsan Göğüş	Mehmet Delikaya

Üye
Izmir
Necip Mirkelâmoğlu

Abdülhak Kemal Yörük	58
Yusuf Azizoglu	205
Çekiner	2

BASKAN — Maatteessüf bu netice gösteriyor ki, ikinci turda da gerekli nisap temin edilememiştir. Üçüncü tura geçmek zarureti hâsıl olmuştur. Binaenaleyh sayın üyeler üçüncü tur için oylamaya davet ediyorum. Çift mühürlü kâğıtlar dağıtılıyor.

Şimdi bir önerge var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Reisliğine Avni Doğan'ı arz ve teklif ederim.

Bursa
İbrahim Öktem

ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — Usul hakkında söz istiyorum.

BASKAN — Buyurun.

ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; Anayasanın 84'ncü maddesinin ikinci fıkrasını okuyacağım ve ondan sonra da bir soru soracağım : («Müzakere bitti» sesleri) Evet efendim, müzakere bitti, fakat ben bir soru soracağım. («Sual sorulmaz» sesleri) Bir noktanın aydınlanması lâzımdır. Aydınlanması lâzımgelen bu noktayı arz ettiğim zaman belki münakaşa açılması icabedecektir. («Oylama zamanı, müzakere olmaz» sesleri) («Devam devam» sesleri)

Sayın Başkan müsaade ediyorlar, ikinci fıkrayı okuyorum. (Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanları, kendi Meclislerince üye tayınımın üçte iki çoğunluğu ve gizli oy ile ikişer yıl için seçilirler. İlk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa salt çoğunlukla yetinilir. Meclis

Başkanlıkları için Meclisteki siyasi parti grupları aday gösteremezler.) Şimdi, salt çoğunluktan maksat nedir? Tam üye sayısının salt çoğunluğu mudur? Yoksa başka bir salt çoğunluk mudur? Sorum budur. (A. P. Grubu tarafından gürültüler.) (C. H. P. Grubu tarafından «önce usulü halledelim» sesleri.)

BAŞKAN — Efendim, şimdi tasnif heyetini seçiyoruz. Ad çekeceğiz.

LEBİT YURDOĞLU (İzmir) — Tasniften önce Riyaset fikrini beyan etsin efendim. Bir soru soruldu, bu cevaplandırılmalı. Sonra münakaşaya edeceğimize şimdi halledelim. Mesele bu. Yoksa bir iddiamız yok.

BAŞKAN — Salt çoğunluğu sağlayacak rakam 226 olacak, geçen celsede de arz etmiştim, münakaşaya lüzum yok. Şimdi ad çekiyoruz, tasnif heyetine seçilenler buraya teşrif buyursunlar.

Fevzi Geveci (Samsun)... Burada mı?.. («Burada» sesleri)

Süleyman Bilgen (Edirne), Burada mı efendim? («Burada» sesleri)

Muhittin Güven (İstanbul), Burada mı efendim? («Burada» sesleri)

Giresun vilâyetinden seçime başlıyoruz. (Oylar dağıtılmadı sesleri)

Kâğıtlarınızı aldınız mı, efendim? Demin de arz etmiş olduğum gibi çift mühürlü kâğıtlardan gayrisi muteber değildir.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Salt çoğunluğu izah eden bir madde bulunmuştur. Hanımefendi okuyacaklar.

SAADET EVREN KAÇAR (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, bu salt çoğunluğun tefsiri meselesi, bundan böyle teşriî hayatımızda sık sık karşılaşacağımız bir mevzu olduğu için, bir defa bunun tesbit edilmesi lâzımdır. 84 nolu madde seçimin üçte iki ekseriyetle yapılmasını âmir. İlk iki oylamada 3/2 çoğunluk temin edilemezse salt çoğunlukla seçilir deniliyor. Salt çoğunluktan maksat nedir? İktüzüğün 144 nolu maddesi bunu tefsir ediyor : (Bütün Meclis müzakerelerinde üçte iki ekseriyet olmadığı takdirde hazır bulunan âzanın mutlak ekseriyeti ile) diyor. (A. P. tarafından alkışlar, «tamam» sesleri)

BAŞKAN — Oylamaya başlıyoruz efendim.

TURHAN FEYZİOĞLU (Kayseri) — Riyaset bu görüşü kabul ediyor mu? Bu cihet zapta geçsin.

BAŞKAN — 84 nolu maddenin mahsus fıkrasını bir kere daha okutuyorum.

(84 nolu maddenin ikinci fıkrası okundu.)

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Söz istiyorum.

MUSTAFA GÜLCÜGİL (İsparta) — Oylama sırasında kimseye söz verilmez, bu teamüle aykırıdır, Beyefendi.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, neticenin nasıl tâyin edileceği hususunda bir anlaşmaya varmak mevzuubahs olduğu için benzeniz söz istedim. Muhterem arkadaşlarım, Anayasanın bu maddesinin sevkindeki gaye nedir? (A. P. tarafından gürültüler) Muhterem arkadaşlar, müdahale etmeyin, beni nasıl olsa susturamazsınız!

Anayasanın bu maddesinin sevkindeki gaye, seçeceğimiz Başkanın mümkün mertebe fazla oyla desteklenmesi ve bu suretle Başkanın tarafsız olarak hareket edeceği hususunda âzami derecede çok sayıda üyenin inancının açık olarak belli olmasıdır. Bu sebeptendir ki, ilk ve ikinci turda üye tam sayısının üçte iki ekseriyeti gerçekleşmeyince, üçüncü turda birden bire hazirunun mutlak çoğunluğunun kâfi addedilmesi bu maddenin ruhuna tamamen aykırı düşer. (Gürültüler) Aksi halde, seçilecek olan Başkan, muhtemeldir ki, sadece ve sadece hazır bulunanların mutlak ekseriyeti, yani yarısından bir fazlası tarafından, yani toplantı nisabımız 226 olduğuna göre sadece 114 milletvekili tarafından seçilmiş ve tarafsızlığı sadece onlar tarafından kabul edilmiş olsun. Maksat şudur : Üçüncü turda en az 226 üyenin tarafsızlığına inandığı bir kimse Başkan seçilebilir. Hürmeterimle.

BAŞKAN — Buyurunuz.

TALÂT ASAL (Edirne) — Efendim, filhalka benden evvel konuşan arkadaşımızın mütalâaları ancak 84 nolu maddenin ilk tur için tâyin etmiş bulunduğu esas bakımından doğrudur. Fakat 84 nolu madde, bunun dışında bir başka esas daha derpiş etmiştir; bu da salt çoğunluktur. Demek ki, ilk turda, 84 nolu maddenin ön plânda mütalâa etmiş olduğu esas halledilmezse o takdirde salt çoğunluğa gidilecektir. O halde ne şekilde intihabın vukubulacağı açık olarak belli olmuştur.

Şimdi Coşkun Kirca arkadaşımızın elimizdeki İktüzüğün 144 nolu maddesine göre meseleyi hal-

letmeden, Anayasanın geçici 3 nci maddesini nazarı itibara almadan 84 nci maddeyi mütalâa ederek konuşmaktadır. Çünkü, Anayasanın geçici 3 nci maddesi, İktüzük yapılmaya kadar eski İktüzüğün maddelerine göre hareket edileceği hususunu derpiş etmiş bulunmaktadır. O halde 144 nci maddeyi tatbik etmek Anayasanın muvakkat 3 nci maddesi icabıdır. Bunun dışında bir düşünce tarzı hukuki esasların şu durumu muvacehesinde mümkün değildir. (A. P. ve Y. T. P. Grupları tarafından alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun Saadet Hanım.

SAADET EVREN (KAÇAR) (İstanbul) — Efendim, meseleyi aramızda arkadaşlarla mütalâa ettik ve şu neticeye vardık : 84 nci maddenin ikinci fıkrası ; «Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanları, kendi meclislerince üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oy ile ikişer yıl için seçilirler;...» diyor. Şu vaziyetten anlaşılacağı üzere sadece birinci başkanlık için üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu aranır. Başkanvekilleri ve diğerleri için Dahilî Nizamnamenin 144 nci maddesini derpiş etmek lâzımdır. (Tamam sesleri, alkışlar)

Bu şekildeki tefsirimizin kabul edilip edilmediği hususunun tesbiti bakımından reye konmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, yeni Anayasanın eski İktüzüğe âtîf yapan maddesinden istifade etmek suretiyle bu meselenin halledilmesinin mümkün olmadığı hususunu Talât Asal arkadaşımıza hatırlatmak isterim. Çünkü, Anayasa kaideleri İktüzükten evvel gelir. Bir an için Anayasanın geçici üçüncü maddesini ve geçici İktüzüğü ele alalım. Aziz arkadaşlarım, meselâ İktüzükte gensoruya mütaallik öyle esaslar vardır ki, bu esasları bu Anayasaya göre tatbik imkânı yoktur. Şu halde esas olan daima Anayasanın maddesidir. Anayasaya riayetsizliği İktüzüğün her hangi bir maddesi derpiş edemez. Bu böyle olduğuna göre ve maksat, hiç değilse, bu Yüksek Meclisin üye tam sayısının yarısından fazlasının itimadına mazhar bir Reisin idaresinde iş yapmak olduğuna göre, bunu bu şekilde tefsir etmek lâzımdır. Bunun yanlış olmadığı o kadar bellidir ki «üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oy ile ikişer yıl için seçilirler...» denili-

yor. Burada görülüyor ki, nokta konmamış, noktalı virgül konmuştur. Bunun mânası da sudur, bu cümle yukarıda geçen paragrafa ve o paragraftaki «üye tam sayısı» terimine bağlanıyor. Kaldı ki, bu da Anayasada güdülen gayenin ta kendisidir.

Burada dört parti halinde bulunuyoruz. Her partinin bir adayı olabilir. Her parti bu maddeyi kendi lehine tefsire kalkarsa bu işin içinden çıkılmaz. Burada ister Cumhuriyet Halk Partisine mensup bir kimse seçilsin, ister bir başkası seçilsin, bu seçilecek kimsenin, şu kürsüde yer alması için en az üye tam sayısının yarısının bir fazlasının itimadına mazhar olması lâzımdır. (C. H. P. Grubu tarafından alkışlar)

MUSTAFA GÜLCÜGİL (İsparta) — Oylama sırasında nasıl söz veriyorsunuz? Muhterem arkadaşlarım; İktüzük sarıhtir: Oylamaya geçildiği zaman söz verilmez. (Usul usul, sesleri) Bu usul değil, bir tefsirdir. Hele Başkanlıktan soru sorulamaz. Müzakerelere hâkim olmasını Başkanlıktan rica ediyorum. (Bravo sesleri, alkışlar.)

FAHİR GİRİTLİOĞLU (Edirne) — Müsade buyurursanız arz edeyim : Mevzuubahis 144 nci maddede müzakerelerden bahsedilmektedir. Orada müzakere nısbatından bahsedilmekte, bütün müzakerelerde, 2/3 çoğunluk bulunmayan hallerde, salt çoğunluk lâzımgeldiği belirtilmektedir. Şu halde müzakere nısbatı başka, oylama nısbatı başkadır. (Bravo sesleri, alkışlar) («Oylamaya devam edelim» sesleri)

BAŞKAN — Oylamaya geçiyoruz efendim. Bir teklif var efendim. (Gürültüler)

TURHAN FEYZİOĞLU (Kayseri) — Aziz arkadaşlarım; herkesin yerine oturmasını rica ederim.

Yüreklere parçalayan birtakım acı hâtıraları şu çatının altında cereyan ettirmemek için hepimize büyük mesuliyetler düşmektedir. (Alkışlar) Hiçbir parti farkı gözetmeden bütün arkadaşlarımdan bir ricada bulunacağım, bir teklifte bulunacağım; meseleyi soğuk kanlılıkla halletmek için yardımcı olmalarını tekrar rica edeceğim. Asabiyetle hiçbir mesele halledilemez.

Şimdi muhterem Saadet Kaçar Hanımefendi bir görüş ortaya attılar. Bu meseleyi halletmeden oylamaya geçsek oylar nasıl bir durum yaratır? Şayet bu meseleyi halletmeden oylamaya

geçersek müessif bir mesele ile karşılaşabiliriz. Falan zat seçildi mi, seçilmedi mi? Bu şekildeki meselelerle uğraşacak olursak çok daha fazla karışıklığa ve meseleyi muğlak hale sokmaya sebep oluruz. Bu itibarla mevcut çoğunluğumuz üzerinde objektif bir karara varmamız daha uygun olacaktır. (A. P. sinden «yurtbilgisi dersi mi veriyorsun?» sesleri) (Sağdan «cevabını ver.» sesleri) (A. P. sinden «neye alışacağız? Demagojiye mi?» sesleri) Hukuka riayet etmeye, hakkı tanımaya... Bu Meclis içinde sıra kapağı vurmanın değil, İçtüzük hükümlerinin hâkim olmasına herkes alışacaktır.

Muhterem arkadaşlarım; bu fikri Saadet Hanım ortaya attı. Sonradan da dedi ki «Ben 144 nci maddeden bahsettim ama bilâhara yaptığım tetkiklerden anladım ki yanlış bir beyanda bulunmuşum. Ashında 84 nci maddeyi böyle anlamamak gerekir.»

O halde Saadet Hanım arkadaşımız, ilk beyan ettiği fikrinin doğru ve yerinde olmadığını bizzat ifade etmiştir. Esas hakkında karar sizindir. Lâkin, bizzat bu fikri ortaya atmış olan arkadaşımız fikrinin yanlış olduğunu beyan ettikten sonra «hayır, bu fikir hatalı olamaz» diye sıra kapağı vurmanın yeri var mıdır? Oylamadan sonra ihtilâf daha da büyüyeceği için, lütfediniz, ya Başkanlığım bir içtihadımı zapta geçirelim veya Yüksek Heyetiniz içinde bir oyla-

ma yapmak suretiyle meseleyi halledelim. Bu şıklardan hangisi daha iyi ise onu yapalım. Usulü önceden belirtirsek seçimden sonra ihtilâfa düşmeyiz. Usulü bilmeden seçime gitmek doğru olmaz.

Bu itibarla sabırsızlık gösteren arkadaşlarım haksızdırlar. Riyasetin içtihadını bekliye-
lim, ondan sonra oylamaya geçelim.

Mâruzatım bu kadardır. Görüyorsunuz ki, itiraz edecek bir tarafı yoktur.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar...

BAŞKAN — Ben size söz vermedim.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Ben Riyasetten söz istemiştim. Bunu kâtipler de gördüler.

BAŞKAN — Buyurun.

MEMDUH ERDEMİR (Devamla) — Muhterem arkadaşlar; Anayasanın 84 nci maddesi son derece sarıhtır. Bu madde Başkanın ne şekilde seçileceğini ifade etmektedir. Eğer üçte iki çoğunluk iki defada elde edilemezse salt çoğunluk ile yetinilir. Binaenaleyh, 144 nci maddeye âtirif yapmak suretiyle karar almak yersizdir (Alkışlar)

BAŞKAN — Efendim, müzakerelere 5 dakika ara veriyorum. («Niçin?» sesleri), («Oylamaya geçtiniz» sesleri)

Kapanma saati : 16,55

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma saati : 17,10

GEÇİCİ BAŞKAN — En yaşlı üye Yakup Kadri Karaosmanoğlu

GEÇİCİ KATIPLER : Şevki Aysan (Mardin), İsmet Kapısız (Yozgat), Abdurrahman Güler (Çorum), Ahmet Çakmak (Bolu)

BAŞKAN — Efendim, Sayın üyelere yerlerini almalarını rica ediyorum.

Oturumu açıyorum, efendim.

Geçici Başkanlık Divanımız yaptığı müzakereler sonunda aşağıda yazılı olduğu şekilde karara varmıştır :

a) İçtüzüğün 144 nci maddesindeki hususlar müzakere nisabına daırdır.

b) Anayasanın 84 nci maddesinin 2 nci fıkrası sarahati karşısında, üye tam sayısının salt çoğunluğunun göz önünde tutulması ve tatbik edilmesine ittifaqla karar verildi.

Şimdi oylamaya geçiyoruz. Giresun'dan başlamak üzere lütfen oylarınızı istimal buyurun.

(Giresun milletvekillerinden itibaren, oylamaya geçildi.)

BAŞKAN — Oylarını kullanmayan arkadaş-

lar lütfen kullansınlar. Oylama muamelesi bitmiştir. Oyların tasnifi için Oturuma yarım saat ara veriyorum.

Kapanma saati : 17,30

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma saati : 18,45

GEÇİCİ BAŞKAN — En yaşlı üye Yakup Kadri Karaosmanoğlu

GEÇİCİ KATIPLER : Şevki Aysan (Mardin), İsmet Kapısız (Yozgat), Abdurrahman Güler (Çorum), Ahmet Çakmak (Bolu)

BAŞKAN — Yeter sayı vardır. Oturumu açıyorum.

Üçüncü turun oylama neticelerini aldık, arz ediyoruz :

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Başkanlığı için yapılan üçüncü seçime 440 üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye	Üye
İstanbul	Edirne	Samsun
Muhiddin Güven Süleyman Bilgen	Fevzi Geveci	
Yusuf Azizoglu :	217	
Avni Doğan :	166	
Abdülhak Kemal Yörük :	53	
Çekinsler :	4	

BAŞKAN — Bu vaziyet üzerine 4 ncü tura geçmemiz lâzımgeliyor. Ve bugün, bu akşam bu seçimi tamamlamamız bir zaruret halini almıştır. Çünkü, biliyorsunuz ki, yarın ayın 28 idir ve Meclis Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle tatile girecektir. Böyle bir günde Başkansız bir Meclisin, bayram kutlamalarına katılmasını tabii tasvübetmezsiniz.

TURHAN FEYZİOĞLU (Kayseri) --- Niçin? Siz varsınız. Başka bir yaşlı üye de Başkan olabilir.

BAŞKAN — İsterseniz Sayın üyelerin kendi aralarında son bir müşaverede bulunması için Oturuma ara verelim. («Hayır» sesleri), («Devam» sesleri) O halde devam ediyoruz efendim.

Gördüğümüz lüzum üzerine bu defa oy pusulalarını zarf içinde dağıtıyoruz.

Şimdi tasnif kurulu için ad çekiyoruz :

Sadettin Bilgiç (İsparta), (Burada, sesleri)

Mustafa Kaptan (Sinop), (Burada, sesleri)

Mustafa Kemal Çilesiz (Giresun), (Burada, sesleri)

Oylamaya İsparta'dan başlayacağız.

AVNİ DOĞAN (Kastamonu) — Aday olduğum için bir mâruzatım olacaktır. Söz rica ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

AVNİ DOĞAN (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar; kısa bir mâruzatıta bulunmak için söz aldım. Anayasanın 84 ncü maddesini en iyi şekilde bir neticeye bağlamak için konuşarak, uzlaşarak bir yol bulmak sahasında çok emek sarf ettik, muvaffak olmadık. Birkaç günden beri, iki günden beri fâsılasız netice alınmayan seçimlerle meşgul olmaktadır. Bizim takibettiğimiz hedef, sadece Anayasanın 84 ncü maddesinin değil, bundan sonraki bütün büyük memleket meselelerinde de partilerin iyi bir anlayış ve iyi niyet içerisinde meseleleri mütalâa etmelerine bir zemin hâsıl etmek idi. Ve bilhassa Anayasanın bu 84 ncü maddesi böyle bir anlayış-

ma ve konuşmayı da, ruhu bakımından, âmir bulunuyordu. Olmadı. Görüyorum ki; müzakereler devam etmekte, seçimler birbirini takib edecek görünmektedir. Millet Meclisine Riyaset meselesini bir an evvel halledebilmek için bendeniz adaylığımı geri alıyorum. (C. H. P. den «Bravo» sesleri), (A. P. den alkışlar)

Eğer bu feragatimin muhtelif partili arkadaşlarımızla birlikte meseleleri görüşerek, anlaşarak halledebilmemize bir faydası olursa ben-

deniz bahtiyar olurum. (C. H. P. den ve A. P. den alkışlar, bravo, sesleri)

BAŞKAN — İsparta seçim çevresinden oylamaya başlıyoruz, efendim.

(İsparta seçim çevresinden başlanılarak oylama yapıldı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan var mı efendim? Oy toplama muamelesi bitmiştir. Şimdi, zaten salonda kimse kalmamıştır; yarın saat Oturuma ara veriyorum.

Kapanma saati : 19,15

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma saati : 19,55

GEÇİCİ BAŞKAN — En yaşlı üye Yakup Kadri Karaosmanoğlu

GEÇİCİ KATIPLER : Şevki Aysan (Mardin), İsmet Kapısız (Yozgat), Abdurrahman Güler (Çorum), Ahmet Çakmak (Bolu)

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.
4 nü turun neticesini arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Başkanlığı için 4 nü defa yapılan seçime (427) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye

İsparta

Sadettin Bilgiç

Üye

Giresun

M. Kemal Çilesiz

Üye

Sinop

Mustafa Kaptan

Yusuf Azizoglu

213

Abdülhak Kemal Yörük

205

Avni Doğan

2

Ş. Raşit Hatipoğlu

1

Çekinser

6

BAŞKAN — Bu duruma göre demek ki nisap yine hâsıl olmamıştır. Bir önerge var okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Başkanlık seçimlerinde Anayasanın 84 nü maddesine uygun bir hal sureti bulabilmek üzere turların yarın saat 10 da yapılacak Umumi Heyet toplantısına tehirini saygılarımızla arz ederiz.

Ragıp Gümüşpala

İsmail Rüştü Aksal

Ekrem Alican

BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yarınki 28.10.1961 Cumartesi günü saat 10 da toplanmak üzere Birleşime son veriyorum.

Kapanma saati : 20,00